

μετὰ δυνάμειος ἤτις ὁμοιάζει τὴν τῆς πυρίτιδος· διότι καὶ τῆς πυρίτιδος ἡ ἔκρηξις ἐκ τῆς αὐτῆς αἰτίας προέρχεται.

Ἐσχάτως εἶδα ἐν πείραμα, καὶ εὐχαριστήθην πολὺ, διότι ἐσκέφθην ἀμέσως νὰ τὸ μεταχειρισθῶ καὶ αὐτὸ εἰς ἀπόδειξιν τῶν ὅσων σὰς λέγω. Πρὶν τὸ ἀρχίσω ἔπρεπε νὰ σιωπήσω ὀλίγα λεπτά, διότι ἡ ἐπιτυχία αὐτοῦ ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς δυνάμειος τῶν πνευμόνων μου. Καταλλήλως μεταχειριζόμενος τὸν ἀέρα, προτίθεμαι ν' ἀνασηκῶ τὸ αὐγὸν τοῦτο ἀπὸ τῆς ὠθητικῆς ὅπου ἴσταται, καὶ νὰ τὸ μεταβιβάσω εἰς τὴν ἄλλην αὐτὴν, τὴν κενὴν ὠθητικὴν. Δὲν σὰς ὑπόσχομαι ὅτι θὰ ἐπιτύχω, διότι πάρα πολὺ ὁμίλησα, καὶ ἴσως μοὶ λείψῃ ἡ πνοή. Ἀλλὰ δὲν βλάπτει· θὰ νικηθῶ ἔχων τὴν συνείδησιν ὅτι ἠγωνίσθην τὸν ἀγαθὸν ἀγῶνα. (Ὁ καθηγητὴς μεταθέτει, φουσῶν, τὸ αὐγὸν ἀπὸ τῆς μιᾶς ὠθητικῆς εἰς τὴν ἄλλην.)

Βλέπετε ὅτι φουσῶ τὸν ἀέρα, καὶ καταβαίνει μεταξὺ τοῦ αὐγοῦ καὶ τῆς ὠθητικῆς κατὰ τοιοῦτον τρόπον, ὥστε ὑπὸ τὸ αὐγὸν σχηματίζει δυνατὸν ἀέρα, ἰσχύοντα νὰ ἐγείρῃ σῶμα βαρὺ· διότι αὐγὸν πλήρες εἶναι σῶμα βαρὺ ὡς πρὸς τὸν ἀέρα. Ἄν θέλετε νὰ ἐπαναλάβητε τὸ πείραμα, σὰς συμβουλεύω τὰ αὐγά σας νὰ εἶναι βραστά καὶ ξηρά, διὰ νὰ μὴ συμβοῦν δυσάρεστα.

Ἐπειτὰ συνέχεια.

A. P. PAKABNE.

ΟΙ ΜΕΛΛΟΝΥΜΦΟΙ ΤΗΣ ΣΠΙΤΖΕΒΕΡΓΗΣ

Συνέχεια· ἰδὲ σελ. 644.

ΙΑ'

Μετ' ὀλίγας στιγμᾶς, ἡ *Ρόζα Μαρία* ἔτρεχεν ἐπὶ τῶν κυμάτων ἐλαφρῶς ὠθουμένη ὑπὸ ὠραίου ἀνέμου.

Ἡ Καρίνα ἐπανῆλθεν ἐπὶ τοῦ καταστρώματος.

Ὁ Φρισκὲ θεραπευθεὶς ὑπὸ τῶν εὐσπλαγχνικῶν φροντίδων τῆς κόρης, εἶχεν ἀναλάβει τὴν ὑπηρεσίαν του. Ὁ Τρομπῶν τὸν εἶδε διερχόμενον πλησίον του καὶ ἀπέστρεψε τὴν κεφαλὴν, εἴτε διότι ἡ θέα τοῦ ναυτοπαιδὸς τῷ ὑπενεθύμιζε τὴν ἐσχάτως ἐπισυμβᾶσαν ταπεινώσιν του, εἴτε διότι ἐφοβεῖτο νὰ μὴ παρασυρθῇ καὶ πάλιν ὑπὸ νέας ὀργῆς· ἀπέστρεψε τὴν κεφαλὴν, ἀλλὰ τὸ βλέμμα καὶ ἡ φυσιογνωμία του εἶχον ἀγρίαν ἔκφρασιν. Ὁ Λάξ ἐπειδὴ προσεπάθησε νὰ τῷ κάμῃ φιλικῶς τινὰς παρατηρήσεις ἔτυχε τόσον κακῆς ὑποδοχῆς, ὥστε οὐδεμίαν ἠσθάνετο ὄρεξιν νὰ ἀρτίσῃ καὶ πάλιν τὰς προσπάθειάς του.

Δέκα περίπου λεύγας ἀπὸ τῆς ἀκτῆς ἔπλεεν ἡ *Ρόζα Μαρία* καὶ δὲν συνήντα πλέον εἰμὴ τοῦ καὶ που πλάκας τινὰς πάγου διεσπαρμένας, αἵτινες γλυστρώσαι ὑπὸ τὸ σκάφος οὐδεμίαν βλάβην ἠδύναντο νὰ ἐπιφέρωσιν εἰς αὐτό. Ἀλλ' ὅτε ἔφθασαν παρὰ τὴν νῆσον τοῦ Πρίγκηπος Καρόλου, ἡ νεαρὰ ἐπιβᾶτις, ἤτις ἴστατο παρὰ τὴν

πρώραν ἔχουσα πρὸς τὸν δρίζοντα προσηλωμένα τὰ βλέμματα, εἶδε νὰ λάμπῃ ἀσπρίζον τι φῶς, ὁμοιάζον πρὸς τὰς πρώτας τῆς αὐγῆς ἀκτῖνας ἢ πρὸς τὴν ἀντανάκλασιν τοῦ ἀργυρίζοντος δίσκου τῆς σελήνης.

— Κύριε Μαρσέλ, κύριε Μαρσέλ! ἀνέκραξε.

Ὁ ὑποπλοίαρχος, ὅστις, σταθμεύων ἐπὶ τοῦ καταστρώματος πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ νὰ παρατηρῇ τῶν ἀνέμων τὴν φορὰν εἶχεν ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν τὸ πνεῦμα καὶ τὸ οὖς ἐστραμμένον πρὸς τὴν Καρίναν, ἐπλησίασε πρὸς αὐτήν.

— Ἴδέτε ἐκεῖ κάτω ἀπέναντί μας, εἶπεν ἡ κόρη, τὸ παράξενον ἐκεῖνο φῶς· τί τάχα νὰ ἦνε;

— Ἀναμφιβόλως, ἀπήντησεν ὁ Μαρσέλ, ἡ ἀντανάκλασις τῶν πάγων (icebergs) φωτιζομένων ὑπὸ τοῦ ἡλίου.

— Ἐνοεῖτε τῶν ἐκ πάγου ὄρεων τῆς νήσου;

— Ὅχι· ἡ νῆσος αὕτη εἶνε μὲν, τῇ ἀληθείᾳ, μεταξὺ πασῶν μᾶλλον ἀξιοπεριέργως ἕνεκα ἐπὶ παμμεγίστων ἐκ πάγου ὄρεων, ἀλλ' εἴμεθα ἀκόμη πολὺ μακρὰν ὥστε νὰ δυνάμεθα νὰ τὰ διακρίνωμεν. Οἱ πάγοι, οὗς βλέπομεν λάμποντας, εἶνε πιθανώτατα πλέουσαι νῆσοι.

— Ἀλήθεια;

— Εἶμαι θεβαϊότατος.

— Ἀλλ' ἡμεῖς ἐπλεύσαμεν πολὺ πλησιέστερον πρὸς τὴν γῆν· ἐπὶ τινὰς ἡμέρας ἤμεθα μάλιστα ἐν τῷ μέσῳ παχυτάτου στρώματος πάγου καὶ ὅμως δὲν εἶδομεν τοιοῦτο θέαμα.

— Ἐγὼ θὰ σὰς ἐξηγήσω καὶ τοῦτο τὸ φαινόμενον, ἀν καί, νὰ σὰς εἶπω τὴν ἀλήθειαν, διαστάξω ὀλίγον. Διότι νομίζω ὅτι πρὸ τῶν μεγάλων τῆς φύσεως θαυμάτων πρέπει τις ἐν σιγῇ καὶ κατανύξει νὰ θαυμάζῃ χωρὶς νὰ σκέπτηται ν' ἀναζητῇ ἐπιστημονικὰς λύσεις. Αὐταὶ τρέφουσι μὲν τὴν ἡμετέραν περιέργειαν, ἀλλ' ἀμβλύνουσι τὴν πτῆσιν τῆς ἡμετέρας φαντασίας.... Παρατηρήσατε τὸ ἀμαθὲς παιδίον πῶς θαυμάζει καὶ τὰ ἐλάχιστα πράγματα· ἡ χρυσαλλίς καὶ ἡ χρυσόμυια εἶνε θαυμάσια δι' αὐτό, ἐν ᾧ ὁ σοφὸς γνωρίζει ὅτι ἡ καλὴ ἐκείνη χρυσαλλίς ἐγεννήθη ὑπὸ συκχαμεροῦ ἐντόμου.

— Τί λοιπόν; συνηγορεῖτε ὑπὲρ τῆς ἀμαθείας σεῖς ὁ τόσον φιλαναγνώστης;

— Δυστυχῶς πολλάκις εὐρίσκομαι εἰς ἀντίφασιν πρὸς ἑαυτόν· ἐπεθύμουν νὰ εἰσχωρήσω εἰς τὰ ἄδυτα τῆς ἐπιστήμης, συχνάκις δὲ μὲ καταλαμβάνει πόνος δι' ὅτι ἡ ἐπισημὴ ἀποκαλύπτει πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν μου. Ἐρωτῶ πολλάκις πάλιν ἑμαυτόν· ἀν δὲν ἦνε εὐτυχέστερος τοῦ σοφοῦ τοῦ τὰ πάντα ἀνερευνῶντος ὁ ἀπλοῦς ἄνθρωπος, ὁ ἀρκούμενος εἰς ὅτι, βλέπει καὶ εἰς ὅτι, ἐμαθε παρὰ τῶν πατέρων του. Ὁ Σχίλλερ παρέρησεν εἰς ἐν του τοῖμα νέον τινα, ὃν ὁ ἀκράτητος τῆς μαθήσεως πόθος ἄγει εἰς τὴν Αἴγυπτον. Ἐκεῖ, ἐν μυσηριώδει τινὶ περιβόλῳ, ἴσταται πρὸ κεκαλυμμένης εἰκόνης καὶ ὁ ἱερεὺς τῷ λέγει· «Ὅπισθεν τοῦ πέ-

Υπάρχει παντοῦ φανερά συμφωνία μεταξὺ τῆς γεωγραφικῆς θέσεως ἐνὸς τόπου καὶ τῆς χροιᾶς τῶν φυτῶν καὶ τῶν ζώων του. Ὑπὸ τοὺς τροπικούς, ἔνθα αἰωνίως λάμπει τὸ ἀμετάβλητον φῶς τοῦ ἡλίου, τῶν φυτῶν τὸ φύλλωμα εἶνε βαθὺ πράσινον, τὰ ἄνθη καὶ οἱ καρποὶ ἔχουσι ζωηρότατον χρῶμα καὶ τὰ πτερά τῶν πτηνῶν εἶνε λαμπρὰ καὶ ποικίλα.

Εἰς τὰ ἀνατολικά μέρη τῆς Περσίας, ὁ λαὸς ἀποδίδει εἰς τὸ φῶς τοιαύτην ἐπίδρασιν, ὥστε νομίζει ὅτι ὁ κάλαϊς (περούζης) χρωματίζεται βαθμηδὸν ὑπὸ τοῦ ἡλίου ὡς τὰ κεράσια.

Εἰς τὰς εὐκράτους χώρας ὁ χρωματισμὸς τῶν διαφόρων φυσικῶν προϊόντων εἶνε ὀλιγώτερον ζωηρὸς καὶ ὅσον προχωρεῖ τις πρὸς Βορρᾶν τόσον ἐξασθενεῖται. Καθὼς δὲ ἔχομεν γεωγραφίαν τῶν φυτῶν καὶ τῶν ζώων τῶν διαφόρων χωρῶν τῆς γῆς, οὕτως ἠδυνάμεθα νὰ ἔχωμεν καὶ γεωγραφικὴν κλίμακα τῶν χρωμάτων. Τὸ ἀκρότατον σημεῖον τῆς λαμπρότητος ἐν τῇ κλίμακῃ ταύτῃ θὰ ἦτο εἰς τὸν ἰσημερινὸν τὸ κατώτατον περὶ τοὺς πόλους. Ἐξαιρέσειν ὅμως ἀπὸ τοῦ γενικοῦ κανόνος κάμπουσιν οἱ πολικοὶ πάγοι, διότι ὑπὸ τὰς ἀκτῖνας λαμπρῶν φωτῶς λάμπουσιν ὡς οἱ μυθεύμενοι θησαυροὶ τῆς Ἀνατολῆς, ἔχουσι τοῦ κρυστάλλου τὴν διαφάνειαν, τοῦ μαργαρίτου τὴν στιλπνότητα, τὸ ὠραῖον κυανοῦν χρῶμα τοῦ σαπφείρου, τοῦ σμαράγδου τὸ βαθὺ πράσινον καὶ ἐνίοτε τὴν λάμψιν τοῦ ἀνθρακίου (ρομπίνι).

Πρὸ τινων ἐτῶν ζωγράφος λίαν δόκιμος, ὁ Κ. Μέγερ, ἐπιβὰς καὶ αὐτὸς τῆς *Recherche* πλευσάσης πρὸς τὰ μέρη ἐκεῖνα, ἔπεμψεν εἰς τὴν Ἐκθεσιν πολλὰς εἰκόνας ἃς μετὰ πολλῆς ἀκριβείας εἶχε γράψει ἐν Σπιτζεβέργῃ. Οἱ συνήθως ἐπικρίνοντες τὰς ἐκτιθεμένας εἰκόνας βλέποντες τόσον λαμπρὸν τὸν χρωματισμὸν τῶν πάγων, ἔκρινον καλὸν νὰ ψέξωσι τὸν ζωγράφον ἂν, ὡς αὐτὸς, εἶχον ἴδει τὰς σκηνὰς, ἃς παρίστων αἱ εἰκόνας ἐκεῖναι, θὰ ἐπήνουν μᾶλλον τὸ ἀκριβὲς τῆς ἀντιλήψεως τοῦ καλλιτέχνου καὶ τῆς γραφίδος του τὸ πιστόν.

Ἡ Καρίνα ἐξίστατο ἐπὶ τῷ θεάματι, ὅπερ ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγμὴν λαμπρότερον πάντοτε καὶ μεγαλοπρεπέστερον ἐξετίλισσεν τὸν ὀφθαλμὸν τῆς. Ἐπανειλημμένως ἐξεδήλου διὰ κραυγῶν τὸν θαυμασμόν τῆς, ἐκρότει ὡς παιδίον τὰς χεῖρας διὰ τὴν φανταστικὴν ἐκείνην τῆς φύσεως παράστασιν καὶ ἐζήτει τὸ βλέμμα τῆς τὸ βλέμμα τοῦ Μαρσέλ διὰ νὰ θαυμάσωσιν ὁμοῦ.

Ἐν τούτοις ἡ προσέγγισις τῶν ὄγκων ἐκείνων πάγων εἶχεν ἐπαισθητῶς ψυχράνει τὴν ἀτμοσφαῖραν. Ἡ νέα κόρη ἠσθάνετο τὴν ἀνάγκην νὰ περιτυλιχθῇ καὶ, ἂν καὶ προσεπάθει ὅσον ἠδύνατο ν' ἀντιστη, ἤρχισε νὰ βῆχη. Ὁ ὑποπλοίαρχος ὡς ἀδελφὸς φιλόστοργος τὴν παρεκίνει ν' ἀπέλθῃ εἰς τὸν κοιτῶνά τῆς καὶ αὐτὴ δὲ

ἡ ἰδία ἐνόησε τὸ ὄρθον τῆς συμβουλῆς ταύτης. — Ἀχ! ἔλεεινὴ ἀνθρωπίνῃ φύσιν, ἐφόνησε μετὰ μελαγχολίας. Δὲν εἶνε τρόπος νὰ τὴν καταβάλλῃ τις. Ὅσον αὕτη ἐμποδίζει τὸ πνεῦμα! ἄλλὰ δόξα τῷ Θεῷ θὰ ἔλθῃ καιρὸς, ὅτε θὰ ἐλευθερωθῶμεν τοῦ ταπεινοῦ μας γήϊνου περικαλύμματος!

Ἄλλὰ καθ' ἣν στιγμὴν ἠτοιμάζετο νὰ καταβῇ εἰς τὸν κοιτῶνίσκον τῆς, ὁ πατήρ τῆς, ὅστις ἴστατο φρουρὸς εἰς τὸ ὑψηλότερον μέρος τῆς πρόφρας, προσηλωμένους ἔχων εἰς τὸν ὀρίζοντα τοὺς ὀφθαλμοὺς, ἐβόησεν ἠχηρῶς· Βάλ! Βάλ! Ἡ κραυγὴ αὕτη, ἣν οἱ ναυτικοὶ ἐδανείσθησαν παρὰ τῶν Ὀλλανδῶν, δηλοῖ ὅτι φάλαινα πλησιάζει. Μόλις δ' αὕτη ἀκουσθῆ ἀμέσως ὄλον τὸ πλοῖον τίθεται εἰς κίνησιν· ἄλλοι παρασκευάζουσι τὰς λέμβους, ἄλλοι τὰ ἐπιτήδεια ὄργανα πρὸς ἐπιθεσιν κατὰ τοῦ θαλασσίου τέρατος.

Ἡ φάλαινα ἀπέχει ἡμῖς περίπου μίλλιον, ἀναφυσῶσα διὰ τῶν δύο βωθῶνων τῆς ἄφθονον ὕδωρ καταπίπτον εἰς κόνιν ὡς τὸ ὕδωρ καταρρακτου.

Ὁ Τρομπὼν ρίπτεται εἰς μίαν λέμβον μεθ' ἐνὸς πηδαλιούχου καὶ τριῶν ἄλλων συντρόφων. Δευτέρα λέμβος παρασκευάζεται νὰ τὸν ἀκολουθήσῃ ἵνα τὸν βοηθήσῃ καὶ τῷ παράσχῃ ἐν ἀνάγκῃ τὰ χρεῖωδά. Ὁ πλοίαρχος καὶ ὁ ὑποπλοίαρχος ἐπιστατοῦσιν εἰς τοὺς χειρισμοὺς τούτους. Ὁ γέρω-Λᾶξ πηγαινοέρχεται καὶ ἡ Καρίνα μένει ἐπὶ τοῦ καταστρώματος διὰ νὰ ἴδῃ.

Ἡ φάλαινα ἐβυθίσθη πάλιν καὶ ἐπὶ δέκα περίπου λεπτὰ μένει εἰς τὸ βάθος, καθ' ἃ διατρέχει ἐνίοτε μακρὸν διάστημα. Ἡ πορεία τῆς γίνεσθαι κατάδηλος ἐκ τῆς βαθύτητος τῆς κοίτης, ἣν διορύσσει, ἐκ τοῦ ὄγκου, ἢν, ὡς πλοῖον, διαγράφει, ἐνίοτε δὲ καὶ ἐκ τῶν πτηνῶν, ἅπερ ἴπτανται ὑπεράνω αὐτῆς καὶ παρακολουθοῦσι τὰς κινήσεις τῆς.

Ἡ ἀνάγκη τῆς ἀναπνοῆς τὴν ἀναγκάζει νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τῶν ὑδάτων, ἔνθα μένει δύο περίπου λεπτὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην πρέπει τις νὰ τὴν κτυπήσῃ. Ἡ φάλαινα ἔχει δ-ξυτάτην τὴν ἀκοήν, διὰ τοῦτο δ' οἱ φελαινοθηρὰι προσπαθοῦσι νὰ ταχθῶσι παρὰ τὰς πλευρὰς τοῦ ζώου.

Κωπηλατοῦντες μὲ ὄλην τὴν τὴν δύναμιν οἱ λεμβοῦχοι τῆς *Ρόζας Μαρίας* ἔφθασαν μετ' οὐ πολὺ παρὰ τὴν δίνην τοῦ βέματος ἣν πλέον τὸ κῆτος εἶχε σχηματίσει. Ὁ Τρομπὼν ἴστατο ὄρθιος εἰς τὸ ὀπισθεν μέρος τοῦ πλοιαρίου κρατῶν μὲ τὴν ἀριστερὰν χεῖρα τὸν βαρὺν του κάμακα καὶ μὲ τὴν δεξιὰν τὴν ἀρπάγην καὶ τὰ λοιπά. Καὶ ἦτο τότε φοβερὸς καὶ ὠραῖος ἄμα, διότι εἶχε τὸ ἐπιβλητικὸν κάλλος ἀνδρὸς παρασκευαζομένου ν' ἀγωνισθῇ πρὸς δεινότατον ἀνταγωνιστήν.

Αἶφνης ὑψώθησαν τὰ κύματα καὶ ἐκατέρωθεν